

052

FISKERIDIREKTORATET
BIBLIOTEKET

- 7 OKT. 1994

ÅRSMELDING 1993

FISKERIRETTLEDEREN

STEIGEN OG HAMARØY

4091/6 2659

1. KORT OM TJENESTEDISTRIKTET

Steigen :

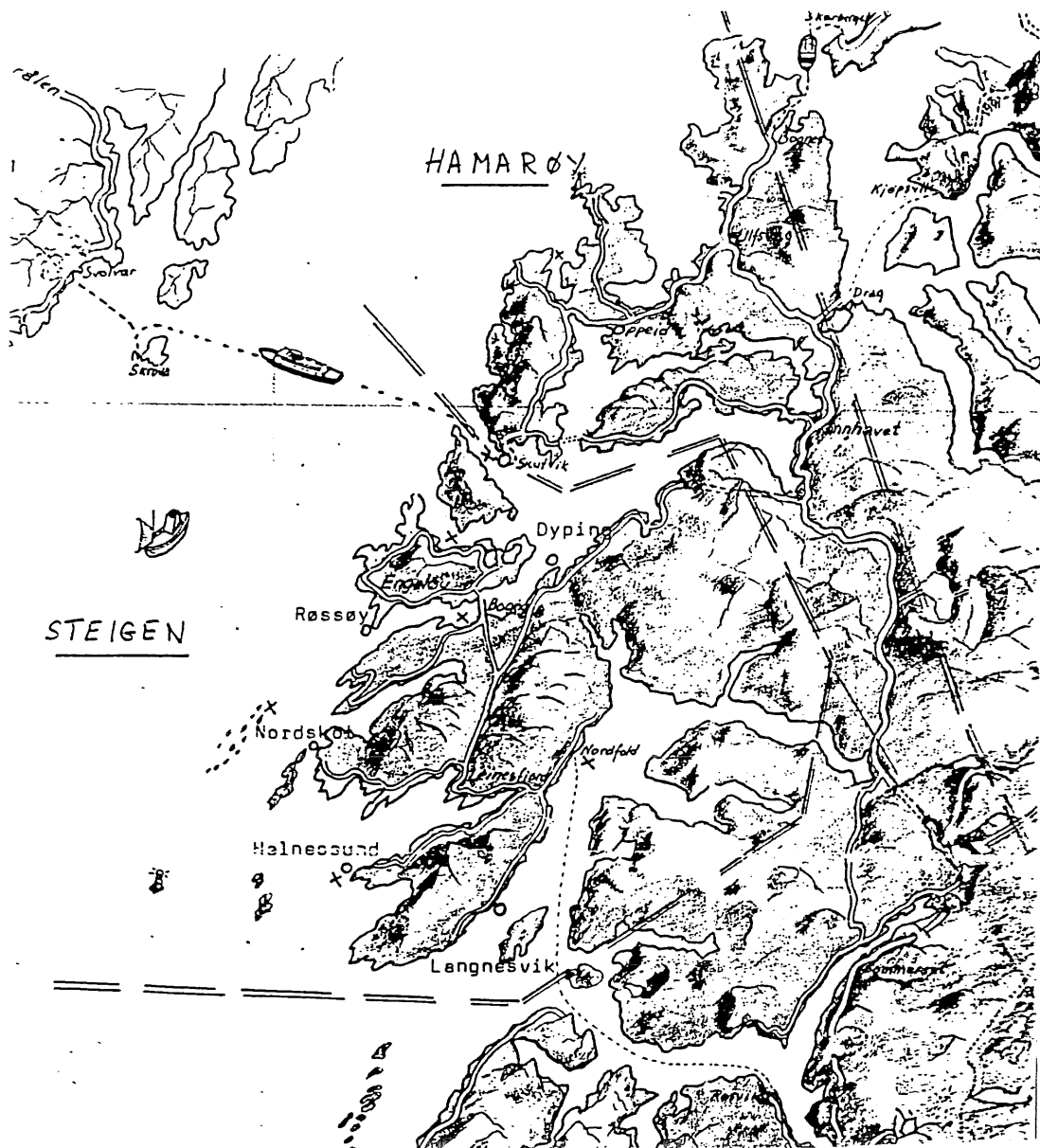
Størrelse : ca 1000 km³
Folketall pr. 31.12.92 : 3 215 (3 248)
Administrasjonssenter : Leinesfjord
Fiskerihavner med fiskemottak : Helnessund , Nordfold , Langnesvik , Nordskot , Røssøy og Dyping

Hamarøy :

Størrelse : ca 1030 km³
Folketall pr 31.12.92 : 2 215 (2 256)
Administrasjonssenter : Oppeid
Fiskerihavner *) : Skutvik , Buvåg og Tranøy

*) ikke fiskemottak i drift

Fiskerinemndene :

Steigen : Arne Marhaug , leder
Hans Einar Stendal , nestleder
Bjørnar Bertheussen
Knut Slettvoll
Sissel G. Imingen

Hamarøy : Kurt Andreassen , leder
Jan Stensland , nestleder
Jorunn Svendsen
Magne Berntsen
Kåre Roarsen

I Steigen er fiskerinemnda og landbruksnemnda personidentisk. Disse er samtidig en del av Plan- og ressursutvalget (9 medl) i.h.t. den nye styringsmodellen til Steigen kommune. Her inngår bl.a. tidligere bygningsråd , næringsstyre osv.

Hamarøy er frikommune , og skal etter vedtektene for denne ikke ha vanlig fiskerinemnd, men et fiskeriutvalg under hovedutvalg for nærings saker på 3 medlemmer. I praksis har det likevel vært valgt egen fiskerinemnd på 5 medlemmer, personidentisk med næringsutvalget.

Kort om aktiviteten i beretningsåret :

Fiskerinemnda i Steigen behandlet i 1993 22 saker , mot 12 året før. For Hamarøy var tallene 5 i 1993 mot 6 i 1992. Det lave antallet saker avspeiler at aktiviteten på fiskerisiden er lav for tiden m.h.t. nyinvesteringer. Utenom manntallssaker og saker for Garantikassen, behandlet Steigen Fiskerinemnd i 1994

1 søknad om Nordsjøtråltillatelse
1 søknad om kjøp av brukt fiskefartøy/eierskifte
4 uttalelser ang. nye oppdrettslokaliteter

I Hamarøy gjaldt 2 saker uttalelse ang. nye oppdrettslokaliteter, resten var manntallssaker.

2. SAMMENDRAG :

I tjenstedistriktet (Steigen og Hamarøy) er det totalt omlag 5 400 innbyggere. Av disse er 181 registrerte fiskere. Dette er en nedgang på 3 fra året før.

På mottaks- og foredlingssiden arbeider ialt 46 personer i Steigen. Dette utgjør tilsammen 35 årsverk. Dette inkluderer også lakseslakteriet og mottaksstasjonene. Tallene for Hamarøy er usikre og er ikke med her.

Havbruksnæringen sysselsetter 32 personer i Steigen, som tilsammen utfører 24 årsverk. Også her er tallene for Hamarøy usikre.

3. SYSSELSETTING

3.1.Fiskermanntallet :

3.1.A. Fiskermanntallet i Steigen pr. 1.1.94

Blad A	Blad B	Totalt	Gj.sn.alder A	Gj.sn.alder B
52	97	149	68 år	45 år

Fiskermanntallets utvikling siste 10 år :

Blad B/år	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93
Antall	133	116	116	111	112	128	116	121	96	97
Gj.sn.alder	44	45	44	44	44	43	44	46	44	45

Komentar :

Antallet heltidsfiskere har over 10 års-perioden gått ned med 25 % , men har holdt seg stabilt det siste året.

3.1.B. Fiskermanntallet i Hamarøy pr 1.1.94

Blad A	Blad B	Totalt	Gj.sn.alder A	Gj.sn.alder B
19	13	32	65 år	45 år

Fiskermanntallets utvikling siste 10 år :

Blad B/år	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93
Antall	37	36	30	31	21	25	21	19	16	13
Gj.sn.alder	46	46	44	45	42	42	47	48	42	45

Komentar :

Nedgangen i antall heltidsfiskere i denne perioden har vært meget stor, hele 65 %, men har nå stabilisert seg på omlag 15 personer.

3.2. Mottaks- og foredlingsleddet :

3.2.A. Steigen .

	Heltid		Deltid		Årsverk		Total
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	
Fiske - industri +	25	18	0	3	23.5	11	34.5
Lakse - slakteri							

3.2.B. Hamarøy

	Heltid		Deltid		Årsverk		Total
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	
Fiske - industri	0	0	0	0	0	0	0
Lakse - slakteri	Dette gikk konkurs i 1993. Tallene ukjent for 1993						

3.3. Oppdrettsnæringen

3.3.A. Steigen

	Heltid		Deltid		Årsverk		Total
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	
	17	1	11	3	22.5	1.5	24

Tallene er de samme som i 1992, da opplysninger om 1993 mangler. En antar at disse er nokså korrekte.

3.3.B.Hamarøy :

	Heltid		Deltid		Årsverk		Total
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	
	-	-	-	-	-	-	-

Mye av Hamarøys oppdrettsnæring gjennomgikk konkurs i 1993. Det har derfor vært svært vanskelig å innhente opplysninger om sysselsetting i næringa i 1993.

3.4. Avledet virksomhet :

I Steigen sysselsetter Helnessund Bøteri 9 personer, som tilsammen utøver godt og vel 8 årsverk i bøteriet og på slippen. Regnskapskontorene i kommunen utfører også en god del arbeid for kystnæringene.

I Hamarøy er det ingen avledet virksomhet av betydning.

3.5 Samlet sysselsetting (antall sysselsatte)

	Fiske	Foredling	Oppdrett	Avl.virks.	Total
Steigen	149	49	32	11	241
Hamarøy	32	?	?	0	?

For Steigen har det vært en viss oppgang fra året før, spesielt på foredlingssiden. Tallene for Hamarøy er usikre/ukjente , men her har det nok vært nedgang.

4. FISKEFLATEN

4.1. Etter størrelse

4.1.A. Steigen :

	pr 1.1.1993	Avgang 1993	Tilgang 1993	pr 31.12.93
0 - 5.9 m	47	10	2	39 (x)
6 - 9.9	70	3	6	73
10-14.9	17	1	2	18
15-19.9	3	1	1	3
over 20	1	0	0	1
SUM	138	15	11	134

(x) Herav 13 registrert som hjelpefartøy

4.1.B. Hamarøy :

-----

	pr 1.1.1993	Avgang 1993	Tilgang 1993	pr 31.12.93
0 - 5.9 m	9	0	1	10
6 - 9.9	21	1	0	20
10-14.9	1	0	0	1
15-19.9	1	0	0	1
over 20	0	0	0	0
Sum	32	1	1	32

4.2 Etter byggeår :

4.2.A. Steigen :

-----

	pr 1.1.93	Avgang 1993	Tilgang 1993	pr 31.12.93
Før 1929	0	0	0	0
30 - 39	3	0	0	3
40 - 49	6	1	0	5
50 - 59	6	2	0	4
60 - 69	34	2	5	37
70 - 79	50	7	3	46
80 - 89	39	3	1	37
Etter 90	0	0	2	0
Sum	138	15	11	134

4.2.B Hamarøy :

-----

	pr 1.1.93	Avgang 1993	Tilgang 1993	pr 31.12.93
Før 1929	0	0	0	0
30 - 39	2	0	0	2
40 - 49	0	0	0	0
50 - 59	2	0	0	2
60 - 69	5	0	0	5
70 - 79	10	0	0	10
80 - 89	12	1	1	12
Etter 90	1	0	0	1
Sum	32	1	1	32

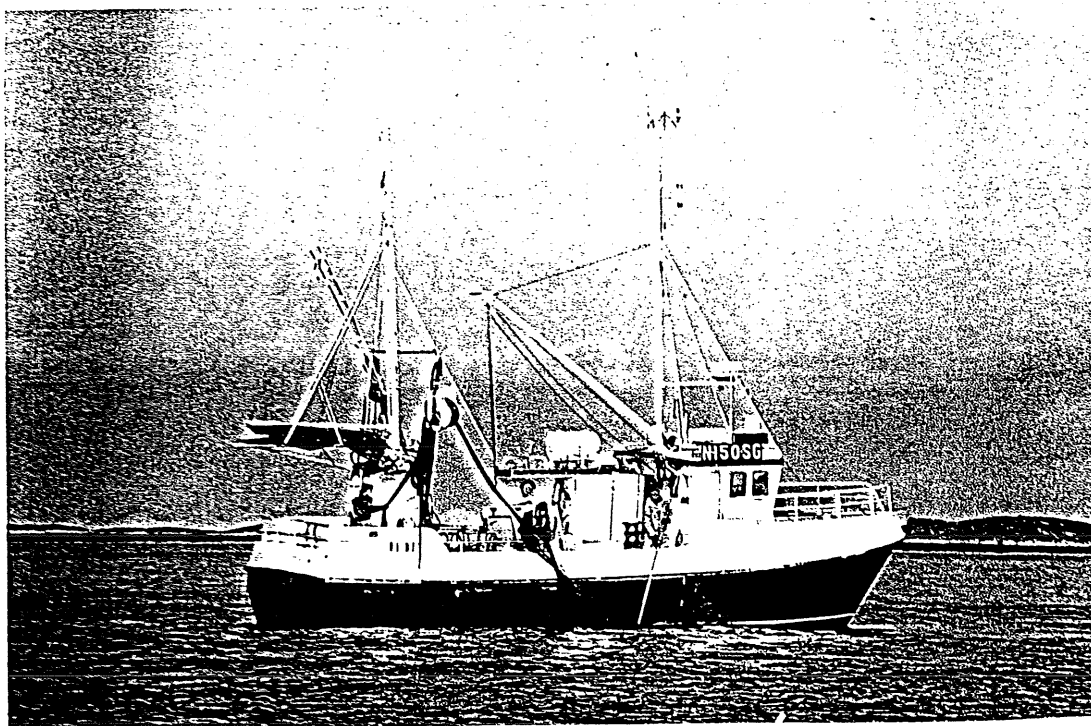
Konsesjoner i fisket

Hamarøy og Steigen har en konsesjon for hvalfangst hver.
Fartøyet fra Steigen deltok i hvalfangsten i 1993.

Fartøykvoter torsk 1993 :

Fartøystørrelse :	Steigen	Hamarøy
0 - 6.9 meter	2	0
7 - 7.9 "	6	2
8 - 8.9 "	14	2
9 - 9.9 "	8	2
10 - 10.9 "	7	0
11 - 11.9 "	0	0
12 - 12.9 "	3	1
13 - 13.9 "	1	0
14 - 14.9 "	2	0
15 - 17.9 "	1	1
18 +	3	0
SUM	47	8

KAPITEL 5 FOREDLINGSLEDDET

Fiskebedrifter

Hovedanlegg : Brødrene Aasjord A/S , Helnessund
Ferskfisk, saltfisk, frossenfisk

Datterselskap : Follafisk A/S , Langnesvik
Saltfisk

Mottaksstasjoner : Nordskot Utbyggingsselskap A/S, Nordskot
Steigen Engeløy Fiskemottak A/L , Røssøy
Dyping Fiskemottak A/L , Dyping
Nordfold Fiskerikai A/S , Nordfold

Mottaksstasjoner
andre steder : Styrkesnes i Sørfold

Ilandført kvantum (tonn)

Steigen :

Fiskeslag	1993	1992	1991	1990	1989	1988
Torsk	654	469	431	445	282	930
Hyse	90	103	64	46	55	41
Sei	263	264	245	340	310	287
Lange/brosme	56	55	49	48	45	73
Uer	110	102	120	105	35	108
Annet	15	19	14	13	49	121
SUM I	1191	1012	925	997	756	1560
Makrell	-	-	-	-	-	7
Sild	2180	984	1495	759	1601	2278
SUM II	3371	1996	2420	1757	2357	3845
=====						
Slaktet						
laks	ca 1100	1374				
=====						

Hamarøy :

Fiskeslag	1993	1992	1991	1990	1989	1988
Torsk	-	-	-	-	-	100
Hyse	-	-	-	-	-	4
Sei	-	-	-	-	-	33
Lange/brosme	-	-	-	-	-	6
Uer	-	-	-	-	-	7
Annet	-	-	-	-	-	2
SUM	0	0	0	32	72	152
=====						
Slaktet						
laks	-	1160				

Komentar :

Mottatt kvantum gråfisk i Steigen steg med ca 200 tonn i 1993 i forhold til året før . Sild økte betydelig.

I Hamarøy ble det ikke kjøpt fisk i 1993. Flåten leverer fangsten i nabokommunene Steigen, Tysfjord og Vågan.

KAPITEL 6 FISKEOPPDRETT

Oppdrettsdata :

	Steigen	Hamarøy
Antall matfiskkonsesjoner (laks)	8	3
Konsesjonsvolum	96 000 m3	36 000
Antall settefiskkons.	2	1
Konsesjonsstørrelse	1,3 mill	1 mill

Komentar :

Steigen har fått 1 ny konsesjon tilført fra annen kommune. Denne drives i samdrift med en opprinnelig Steigen-konsesjon. På matfisksiden er det ialt 7 forskjellige selskaper i Steigen. Flere av disse har samme eiere, og driver samdrift på flere lokaliteter. Ialt 20 lokaliteter i Steigen er nå godkjent for oppdrett. Ikke alle er i drift samtidig. Alle lokalitetene er i samsvar med kystsoneplanen.

I Hamarøy er som tidligere nevnt konsesjonsbildet uoversiktlig på grunn av flere konkurser. Her er ialt 4 lokaliteter godkjent for oppdrett.

KAPITEL 7 ANDRE FORHOLD

7.1.A. Steigen

Havner

Havneutbyggingen i Helnessund ble avsluttet i 1993. 3 moloer er bygget og en grunne er sprengt bort i havnebassenget. Stedet har nå fått ei tidsmessig havn til glede og nytte både for flåten og landsiden.

I tillegg til havna i Helnessund, foreligger det krav om utbedring fra flere av de mindre fiskerihavnene i Steigen :

Nordfold	:	Oppmudring og skjerming mot nordøst. Mudringen blir foretatt i 1994 iflg. Kystverket
Nordskot	:	Molo for skjerming mot nord
Røssøy	:	Forlenging av isvern/molo
Dyping	:	Molo for skjerming mot nordøst

Alle disse prosjektene er mindre utbygginger i størrelse 1-2 mill kroner hver. I det årsmeldingen skrives (april 94) presenteres kravene samlet som Steigens havnekrav overfor fylket.

Fiskebrukene :

Det har ikke skjedd vesentlige forandringer i mottaksstrukturen i 1993. Modellen med ett hovedanlegg og flere mottaksstasjoner er fortsatt inntakt i Nord Salten. I Nordfold har fiskerne med støtte fra kommunen bygget et tidsmessig mottaksanlegg, slik at det også her nå er mottaksstasjon for fisk. Systemet med mottaksstasjoner har eksistert i Steigen i mer enn 20 år, og er tilpasset kommunens bosettingsmønster og flåtestruktur. Stasjonene bringer inn omlag 70 % av gråfisken som kjøpes av Brødr. Aasjord A/S , og er derfor av stor betydning for råstofftilgangen.

Økonomisk er driften av stasjonene et problem, og totalt avhengig av pakke- og føringstilskott fra Norges Råfisklag.

Service

Slippen og verkstedet i Helnessund drives av Helnessund Bøteri. Ordrettilgangen synes å være bra, og bedriften er en betydelig arbeidsplass og et meget godt servicetilbud til flåten.

Ellers finns det rundt om endel mindre slippanlegg , som kan ta båter opptil 30-35 fot. Disse er ofte fellesanlegg for flere båteiere, og er ubetjente. Ialt 3 regnskapskontor tilbyr sine tjenester til fiskere.

Linesentralene :

Line som driftsform synes å være på tur ut i Steigen. Grunnen til denne utviklingen er vanskelig å si , men et par årsaker synes iøynefallende :

- Hysefisket, som tidligere var dominerende i linefiske i Steigen, har de senere åra vært hindret og nærmest umuliggjort på grunn av kvotebegrensninger. Her i distriktet foregår som kjent hyselinefiske på slutten av året.
- De erfarne linefiskerne begynner å dra på årene, og velger nå ei lettere driftsform. Linefiske er svært arbeidskrevende, spesielt egninga. De få unge fiskere som kommer til, satser på andre driftsformer.

Kommunale støttetiltak :

I kommunebudsjettet er det to faste poster på fiskerikapitlet .Den ene er en tilskottspost til almenformål for fiskere, og er idag på 100 000 kroner. Den andre gjelder premie til en ulykkesforsikring, som Steigen kommune har tegnet for samtlige fiskere på blad B i kommunen. I tillegg kommer næringsfond og tiltaksfond.

I 1993 ble det igangsatt et eget fiskeriprojekt for Steigen. Prosjektet skal gå over 2 år, og ledes av en egen prosjektleder ansatt av kommunen. Prosjektleder skal spesielt arbeide med mottaksstasjonene, opplæring og rekrutterings-situasjonen i næringa og havbruk. Samarbeidet mellom prosjektleder og fiskerikontoret er godt, fiskerirettleder er også medlem av styringsgruppa for prosjektet.

Fagdag :

De siste åra har fiskerikontoret tatt initiativ til og stått for organiseringen av en fagdag for fiskere. Denne holdes like under jul. Årets fagdag ble godt mottatt av de som var til stede.En satser på å gjøre dette til et årlig tiltak.

7.1.B Hamarøy:

Hamarøys fiskerinæring har gått sterkt tilbake de senere år. De fiskere som er i kommunen, bor spredt.Fiskerimiljøene som tidligere var aktive, først og fremst Skutvik og Buvåg, er nærmest borte. Det har ikke vært kjøpt gråfisk i kommunen de siste 4-5 år.

Det er et ønske blant fiskerne å få etablert mottak for fisk igjen i Hamarøy, helst ett i hver ende av kommunen.Ei arbeidsgruppe, der også fiskerirettleder deltar, har utredet dette spørsmålet, og en endelig konklusjon vil bli trukket i 1994. Problemet er imidlertid at antall fiskere i kommunen, og

dermed grunnlaget for mottak er for lite, og at de fiskere som er igjen, bor spreddt over et stort område. Selv om det i sesonger er endel fremmedflåte som drifter utenfor Hamarøy, er likevel grunnlaget for helårsdrift spinkelt. Hamarøyfiskerne leverer sine fangster i nabokommunene Steigen, Tysfjord og Vågan.

Oppdrettsnæringa i Hamarøy har de siste åra gjennomgått en dramatisk utvikling, der samtlige anlegg har vært gjennom en eller flere konkurser. I 1993 ble også slaktebedriften Victoria Seafarm A/S slått konkurs. Hvem som kommer til å overta de forskjellige konsesjonene i kommunen er for øyeblikket ikke avklart.

Oppgaver og utfordringer framover :

Nord Salten har en betydelig kystzone med store fiskeressurser. Dette gjelder både lokale fiskestammer, og fisk som trekker inn hit fra tid til annen. De siste åra har mye torsk fulgt silda som overvintrer i Tysfjord og Ofotfjorden. Ressursgrunnlaget i havet omkring oss skulle derfor tilsi et langt større råstoffkvantum ilandført enn hva tilfellet er for tiden. Dermed skulle også mulighetene for å øke antall arbeidsplasser i kystnæringene være tilstede.

Når dette ikke har skjedd, skyldes det flere ting. For det første har reguleringsordningene i torskefisket gjort at kystflåten vår stort sett har tatt sine kvoter i løpet av 2-3 vinter- og vårmåneder. Resten av året har drift nærmest vært umulig på grunn av for stor innblanding av torsk ved fiske etter andre arter. Videre har det tradisjonelle høstlinefiske etter hyse blitt spolert flere år på grunn av at totalkvoten har vært oppfisket andre steder før fisket kom igang hos oss. Seinotfisket, som også har lange tradisjoner hos oss, har slått feil i flere år nå, dels på grunn av ressursmangel og dels grunnet omsetningsvansker.

En stor del av råstoffet som tas opp utenfor Nord Salten, blir levert utenfor regionen. I Hamarøy er det ikke mottak for fisk slik at all fisk som fanges her blir levert enten i nabokommunene Steigen og Tysfjord, eller ved fiskebruk i Lofoten. I perioder drifter også flere båter fra Lofoten på denne siden av Vestfjorden, men disse fører fisken tilbake til mottakene i Lofoten i stedet for å levere ved anleggene her.

En annen stor utfordring i tiden framover er å få flere ungdommer inn i næringa, særlig på flåtesida. "Forgubbinga" i fiskeriene bare fortsetter, spesielt i sjarkflåten. Ett av de tiltakene vi har endel forventninger til, er det såkalte "PROSJEKT SKARUNGE" som ble startet i 1993. Prosjektet har følgende målsetting :

Å øke rekrutteringa til fiskerinæringa blant ungdommen, ved opplæring, motivasjon og tilrettelegging.

Hovedelementene i prosjektet er følgende :

1. Inngå samarbeid med skoleverket for opplæring og motivasjonsskapende arbeid blant ungdom. Konkret har dette så langt resultert i at Kystnæring vil bli valgfag i 8. og 9. kl fra skoleåret 94/95 med 2 timer pr uke. Kursplan er utarbeidet ved Fiskerikontoret.
2. Søke dispensasjon fra forskriftene for torsk- og hysefisket for ungdom i skolealder for "prøvefiske" i sommermånedene. Søknaden ble i første omgang avslått av Fiskeridepartementet, selv om Fiskeriministeren ved flere anledninger har vært inne på de samme tankene.
3. Opprette en "fadder-ordning" , der etablerte , erfarne fiskere tar ansvar for praktisk opplæring og oppfølging av unge fiskere i etableringsfasen mot en viss økonomisk kompensasjon.
4. Gi unge fiskere adgang til torskefisket gjennom refordeling av kvoter som utgår på grunn av oppnådd aldersgrense. Dette er et fiskeripolitisk spørsmål der en lokalt bare kan komme med forslag. I 1993 mistet 8 sjarker i Steigen sine kvoter, mens vi fikk 2 nye !!
5. Etablere en kommunal toppfinansieringsordning for fiskere i etableringsfasen. Dette er under arbeid når årsmeldingen skrives.

Etter min mening er den største utfordringa de nærmeste åra å få opp rekrutteringa i fiskeriene. Skal fiskerinæringa bli ei næring også i framtida her i området, må rekrutteringa settes på sakskartet hos alle parter.

Og det haster !

Leinesfjord 27.6.94

